

Årsplan Kleiverud Barnehage

2026/2027

Holmestrand kommune

*Kleiverud barnehage
Kleiverudveien 195
3086 Holmestrand
Fastsatt av SU: 23.06.2026*

Innhold

Forord 3

1.	Innledning – Holmestrandsbarnehagene.....	4
1.1	Vårt verdigrunnlag	5
1.2	Velkommen til Kleiverud barnehage	6
2.	Barnehagens innhold og oppgaver.....	7
2.1	Omsorg	7
2.2	Lek.....	7
	Barnet skal	9
2.3	Læring	11
2.4	Danning.....	11
2.5	Vennskap og fellesskap	13
2.6	Trygt og godt barnehagemiljø.....	14
2.7	Barnehagens språkmiljø.....	14
	Personalet skal	16
2.8	Barns medvirkning	17
2.9	Trafikksikker kommune	17
3.	Barnehagen som pedagogisk virksomhet	17
4.	Samarbeid	18
4.1	Samarbeid hjem og barnehage	18
4.2	Tilvenning	19
4.3	Overgang innad i barnehagen.....	20
4.4	Overgang barnehage-skole	20
4.5	Samarbeid med andre instanser	22
5.	Progresjon	23

Forord

Rammeplanen for barnehager legger føringer for at alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Årsplanen skal vise hvordan barnehagene arbeider for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter, eier, politikere og andre interesserte.

Gjennom årsplanen får også foresatte et godt innblikk i barnehagens arbeid og dermed mulighet til å påvirke innholdet. Gjennom årsplanen ønsker vi at foresatte skal se en klar sammenheng mellom arbeidet vi gjør og de overordnede målene.

En felles mal for de kommunale barnehagene i Holmestrand skal bidra til å utjevne kvalitetsforskjeller og gi et likeverdig barnehagetilbud for alle barn og foreldre i Holmestrand kommune.

Årsplanen er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om barnehager
- Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver
- Kommuneplan for Holmestrand
- Vedtekter for kommunale barnehager i Holmestrand
- Oppvekstløftet i Holmestrand
- Plan for barn og unges digitale kompetanse 2026 – 2030

1. Innledning – Holmestrandsbarnehagene

Nasjonale- og kommunale planer påvirker barnehagens arbeid. Holmestrand sin kommuneplan er kommunens overordnede styringsdokument. Kommuneplanen tar utgangspunkt i FN sine bærekraftsmål. FNs bærekraftsmål skal sikre sosial rettferdighet og god helse og stanse tap av naturmangfold og klimaendringer. Målene skal vise vei mot en bærekraftig utvikling på kort og lang sikt.

“Oppvekstløftet i Holmestrand” er kommunens plan, tiltak og satsinger for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer hos barn og unge. Planen skal bidra til en overordnet forankring av det forebyggende tilbudet og fordelingen av kommunens ressurser til dette arbeidet. Mål i kompetanseløftet er at alle barn og elever opplever å få et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole og at barn og unge skal få mulighet til utvikling, mestring, læring og trivsel - uavhengig av sine forutsetninger. Barnehager, skoler, PPT og andre virksomheter med tjenester til barn og unge må jobbe sammen for å skape et inkluderende fellesskap, og det pedagogiske tilbudet skal tilpasses slik at alle får et best mulig utgangspunkt for utvikling og læring. Innholdet i denne planen er utgangspunkt for innholdet i årsplanen, som igjen er innhold på personalmøter, avdelingsmøter og felles planleggingsdag. Dette er også førende for våre valg og planer.

[Oppvekstløftet i Holmestrand - Holmestrand kommune](#)

Figur 1 - barn som leker med modelleire

1.1 Vårt verdigrunnlag

Barnehagenes verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Personalet i barnehagen har et særlig ansvar for å etterleve dette i praksis samt reflektere over egne verdier og handlinger.

Holmestrand barnehagenes verdigrunnlag bygger på:

- Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet (Rammeplan for barnehagen, 2017).
- Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse (Rammeplan for barnehagen, 2017).
- Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi (Lov om barnehager).

I Holmestrand kommunes arbeidsgiverpolitikk har vi tre verdier som gjelder for alle ansatte i kommunen. Verdiene skal kjennetegne kommunen i vårt møte med innbyggere og brukere av kommunale tjenester

Åpen:

Holmestrand kommune skal preges av åpenhet og være transparent i alle sammenhenger. De ansatte skal være åpne i sine relasjoner med innbyggerne, samtidig som organisasjonens mål er å være åpen og mottakelig for nye idéer og tilbakemeldinger.

Respektfull:

Gjensidig respekt er en grunnleggende forutsetning for god samhandling og kommunikasjon. Evnen til å se menneskene en skal samhandle med, prøve å forstå og verdsette forskjellighet og mangfold er avgjørende for å utvikle en god organisasjon, gode tjenester og god samfunnsutvikling.

Samskapende:

Holmestrand kommune vil utvikle seg gjennom samskaping med innbyggerne, de folkevalgte og på tvers av nivåer og fagområder i kommunens organisasjon. Ved å aktivere kompetanse og ressurser i kommunens organisasjon og hos kommunens innbyggere og folkevalgte i et aktivt samspill, vil forutsetningene for å løse fremtidens utfordringer øke.

1.2 Velkommen til Kleiverud barnehage

Vi ser frem mot et innholdsrikt år sammen med dere, men ikke minst barna deres. Gjennom årsplanen vil vi gi dere innsikt i barnehagens satsningsområder og hvordan vi ønsker å arbeide med å nå målene vi har satt oss.

Vårt satsningsområde er *inkluderende oppvekst, et godt leke- og språkmiljø*. Områdene er en del av et samfunnsoppdrag "ingen barn utenfor" og er en nasjonal satsning for inkludering av barn og unge. Det handler om å sikre at alle barn og unge har en naturlig plass i fellesskapet, uavhengig av bakgrunn, forutsetninger eller behov. Vi ønsker å styrke de ansattes kompetanse i barnehagen for å forebygge utenforskap, identifisere utfordringer på et tidlig tidspunkt, og sikre et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud for alle barn - også for de som har behov for særskilt tilrettelegging.

Vi har valgt målene:

Hovedmål: Alle barn skal oppleve seg inkludert i et godt leke- og språkmiljø

Delmål:

- Alle barn har fellesskapsopplevelser
- Alle barn har gode adgangsstrategier i lek

Fellesskapsopplevelser

Barn opplever ikke det samme på fritiden og ser ikke nødvendigvis de samme programmene på TV. Derfor ser vi behov for å gi barna felles opplevelser som de kan leke sammen i barnehagen. Med utgangspunkt i en bok, en filmsnutt, dramatisering av eventyr eller voksne som modulerer rollelek, ønsker vi å gi barna felles opplevelser slik at alle forstår hva leken går ut på og kan være med på lik linje med andre.

Adgang- og inngangsstrategier

Barn velger ulike strategier for å komme inn i lek med andre barn. Vi skal støtte barn i å finne gode og hensiktsmessige måter å komme inn i lek og klare å være i samlek med andre barn. Vi fokuserer også på hvordan andre barn skal være åpne for å innlemme flere i leken sin og gi andre adgang til leken. Personalet skal støtte barna i å øve på å komme inn i lek på en god måte og øve på å ta imot andre på en god måte.

2. Barnehagens innhold og oppgaver

2.1 Omsorg

God omsorg er en forutsetning for barns trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Vi som personale skal hele tiden jobbe for et barnehagemiljø der barna ikke bare er mottakere av omsorg. Vi skal også verdsette og anerkjenne barnas egne omsorgshandlinger.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal ivareta barnas behov for omsorg. Omsorg er et grunnleggende behov alle mennesker har, og er en forutsetning for barns trygghet og trivsel, og for deres personlige utvikling av empati og nestekjærlighet. «Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som gir grunnlag for trivsel, glede og mestring» (Rammeplan, 2017)

Vi legger til rette for at barna skal bli trygge på de ansatte og de andre barna i barnegruppa. Vi ønsker at alle barn skal oppleve å bli møtt med åpenhet, varme og interesse hver dag. Vi deler i grupper for at barna skal ha færre personer å forholde seg til, og gjøre det lettere for barna å skape trygge og gode relasjoner.

2.2 Lek

Lek skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Alle barn skal være inkludert i lek og leken skal gi barn glede. Leken er psykisk helsefremmende for barn når ansatte er til stede i leken og legger til rette for inkludering

I Kleiverud barnehage har vi et fokusert blikk på barns viktigste gjøremål – å leke. Leken er en sentral arena for barns trivsel, utvikling og læring samt sosial og språklig samhandling med andre.

Barnehagen skal bidra til meningsfulle opplevelser og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre. I barnehagens hverdag er vi godt kjent med barns varierte lekeuttrykk, det er spesielt to sjangere som skiller seg ut.

Sosial toddlerlek – gjenkjennbart hos de minste.

Denne leken er basert på grovmotoriske aktiviteter, og viser tydelig at barna kommuniserer gjennom kroppen sin. Barna kommuniserer og forstår hverandre og omverdenen ved å bruke sanser, følelser, mimikk, gester, lyder og bevegelser.

Rollelek – barnet tar hele seg selv i bruk

Rolleleken er en naturlig uttrykksform for barn. Leken symboliserer det barna selv opplever i hverdagen, og fantasi og virkelighet flyter over i hverandre. Den har også en viktig rolle i utvikling av sosial kompetanse. I leken lærer barna å ta hensyn til hverandre, samarbeide med andre barn, sosiale spilleregler og de utvikler språket.

I et godt leke-felleskap legges grunnlaget for barns vennskap med hverandre, noe som fører til trivsel og læring. Lek kan føre til forståelse og vennskap uavhengig av alder, språklige og kulturelle ulikheter. Leken innebærer utforskning og bearbeiding av inntrykk som barna opplever og erfarer i hverdagen. Gjennom prosjekter legger vi til rette for lek gjennom temaer som inspirerer. Vi bygger opp under en undringskultur der vi kan være nysgjerrige på det rundt oss. Barns medvirkning skal ha en sentral plass i alle prosjekter og lekemiljøer i barnehagen. For å legge til rette for dette er det vesentlig at barns stemme og individualitet bæres frem. Samtidig skal leken også preges av demokrati og fellesskapsforståelse. Det er viktig for oss at alle ansatte i vår barnehage forstår lekens betydning og egenverdi og at leken og skal ha en sentral plass i deres barndom. Gjennom lek og utvikling av sosial kompetanse skal vi støtte og bygge oppunder barns gode selvfølelse, trygghet og tillit. Dette er ulike fundamentet som skal styrke barnet gjennom livet.

I Kleiverud barnehage skal vi legge til rette for et variert og spennende lekemiljø både ute og inne. Vi skal etablere varierte former for lek. Lek i rolige omgivelser, lek i stasjoner og lek som tilbyr rom for bevegelse og lagspill. Vi i Kleiverud barnehage er vi opptatt av å dele barna i grupper. Dette bidrar til at barna får mer ro til å skape god lek og bygge gode relasjoner med både barn og voksne. I mindre grupper tilpasser de voksne aktiviteter bedre til barnas nivå og behov. Det gir mer rom for språkutvikling, problemløsning og sosial læring.

Vi skal være opptatt av å endre lekemiljø etter barns utvikling og impulser. Det er viktig at barn har lekearenaer som appellerer til alle former for lek. Vi ønsker å ha fokus på lekemateriell som tilfører leken positive skiftninger, og som har varierte funksjoner. Samt ha et oppmerksomt blikk på når det er behov for å skifte ut lekemateriell for å tilføre leken nytt liv. De ansatte skal ha et bevisst forhold til lekemateriell og materielle, som innbyr til både inkludering og forutsetninger for felles lekereferanser - og opplevelser for alle barn.

Barna i Kleiverud barnehage skal:

- Få positive leke-opplevelser sammen med andre barn
- Få opplevelser som kan inspirere til lek
- Oppleve at de kan ha forskjellige roller i en lek
- Oppleve og få erfaring med variert lek; fin- og grov-motorisk lek, inne-utelek, boltrelek, og ute i naturen
- Oppleve å få medvirke i egen lekehverdag
- Lære om egen identitet.
- Lære om egne og andres grenser

For å få til dette skal personalet:

- *Bygge gode relasjoner med barna*
- *Sette av god tid til lek og verne om leken*
- *Motivere barna til ulik type lek gjennom å gi felles opplevelser*
- *Tilby ulike tema/prosjekt, sanger, historier og lekemateriell*
- *Være til stede i leken for å inkludere alle barn, veilede, motivere og observere*

Lek og sosial utvikling – progresjonsplan

Progresjonsplan for barns lekutvikling og personalets ansvar

Barnet skal

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Trinn 4	Trinn 5
<ul style="list-style-type: none"> ® Utforsker lek gjennom sanser og bevegelser ® Leker ved siden av andre barn ® Viser glede i gjentakende lek ® Imiterer enkle handlinger ® Begynner å vise interesse for samspill 	<ul style="list-style-type: none"> ® Deltar i enkel rollelek ® Utforsker lek med andre barn ® Imiterer hverdagsaktiviteter i lek ® Begynner å dele oppmerksomhet og leker ® Uttrykker ønsker og behov i lek 	<ul style="list-style-type: none"> ® Deltar aktivt i rollelek ® Bruker fantasi i lek ® Inviterer andre inn i lek ® Øver på turtaking og samarbeid ® Utforsker ulike roller og regler 	<ul style="list-style-type: none"> ® Utvikler mer avansert fantasilek ® Samarbeider om lek og ideer ® Forhandler roller og regler ® Bruker språket aktivt i lek ® Viser økende utholdenhet i lek 	<ul style="list-style-type: none"> ® Planlegger og organiserer lek sammen med andre ® Tilpasser seg regler og fellesskap ® Løser konflikter med støtte eller selvstendig ® Bruker fantasi og erfaringer i lek ® Viser evne til samarbeid og inkludering

Personalet skal

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Trinn 4	Trinn 5
<ul style="list-style-type: none"> ® Være til stede og støtte barnas lek ® Legge til rette for trygg utforskning ® Bruke sang, bevegelse og enkle leker aktivt ® Observere og støtte samspill mellom barna ® Tilby varierte lekematerialer 	<ul style="list-style-type: none"> ® Delta aktivt i lek ved behov ® Støtte barna i samspill og turtaking ® Legge til rette for enkel rollelek ® Hjelp barna med å uttrykke ønsker i lek ® Skape små lekefellesskap 	<ul style="list-style-type: none"> ® Veilede barna i rollelek og samarbeid ® Oppmuntre til fantasi og kreativitet ® Støtte inkludering i lek ® Hjelp barna med konflikthåndtering ® Tilrettelegge ulike lekemiljøer 	<ul style="list-style-type: none"> ® Veilede barna i rollelek og samarbeid ® Oppmuntre til fantasi og kreativitet ® Støtte inkludering i lek ® Hjelp barna med konflikthåndtering ® Tilrettelegge ulike lekemiljøer 	<ul style="list-style-type: none"> ® Legge til rette for selvstendig og kreativ lek ® Støtte barna i samarbeid og inkludering ® Veilede i konflikthåndtering og problemløsning ® Oppmuntre til lek med regler og struktur ® Forberede barna på sosialt samspill i skolemiljø

**«I DAG HAR JEG BARE LEKT»
(MEN EGENTLIG HAR JEG..)**

BEARBEIDET ERFARINGER OG OPPLEVELSER	LÆRT OM REGLER OG NORMER	VIST OMSORG OG OPPLEVD EMPATI 	VÆRT KREATIV
ØVET MOTORIKKEN	SAMARBEIDET 	VÆRT NYSGJERRIG 	LEDET OG BLITT LEDET
BRUKT FANTASIEN	ØVET PÅ Å GI OG TA	ØVET PÅ FORHANDLING OG KONFLIKTLØSNING	ØVET PÅ TÅLMODIGHET OG TURTAKING
OPPLEVD SAMHOLD	OPPLEVD MOTGANG OG SMÅ TAP	TATT INITIATIV	ØVET PÅ Å KOMMUNISERE
BYGGET SELVFØLELSE 	TATT ANSVAR 	LYTTET TIL ANDRE	LÆRT NOE NYTT
GJORT ERFARING MED ULIKE LEKETYPER	ØVET KONSENTRASJONEN	VÆRT ET BARN	KJENT PÅ MESTRINGSFØLELSEN
TATT ANSVAR 	OPPLEVD LATTER OG GLEDE	UTFOLDET MEG	DELTE NYE OPPLEVELSER MED NOEN
DELTE ANDRES GLEDER 	OPPLEVD VENNSKAP 	BRUKT SANSENE	OPPLEVD LIVSGLEDE OG HUMOR
GITT AV MEG SELV 	LÆRT OM EGEN IDENTITET OG EGNE GRENSE 	ØVET PÅ Å KOMMUNISERE	LÆRT OM ANDRES IDENTITET OG ANDRES GRENSE
HATT KONTAKT MED VOKSNE SOM BRYR SEG OM MEG	LÆRT OM EGEN IDENTITET OG EGNE GRENSE 	LEKEN HAR EN EGENVERDI. I KLEIVERUD BARNEHAGE TAR VI LEKEN PÅ ALVOR!	
HATT KONTAKT MED ANDRE BARN			

Figur 2 "I dag har jeg bare lekt" Lekens egenverdi opp mot SMART egenskaper

2.3 Læring

Læring i barnehagen er nært knyttet til leken og de voksnes rolle. Det vil være vanskelig å se disse atskilt fra hverandre, og slik rammeplanen peker på så skal disse ses i sammenheng. Læring skjer i alle hverdagssituasjoner gjennom barnehagedagen hvilket betyr at læring kan oppstå både i spontane og planlagte øyeblikk.

Barnehagen skal legge til rette for et inkluderende leke- og læringsmiljø der barn får leke, utforske, lære og mestre. «Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og å få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser» (Rammeplan, 2017).

Kleiverud barnehage skal legge til rette for at barna utvikler en god helse gjennom allsidig fysisk aktivitet og mestringsglede både ute, inne og på tur. Barna skal også oppleve å være med å lage mat, utvikle matglede og sunne helsevaner. Personalet skal la barna delta i pådekkning, kutting av ulike grønnsaker, frukt og kjøtt.

Prosjektarbeid

Kleiverud barnehage bruker blant annet prosjektarbeid for å legge til rette for at barna opplever felles referanser til lek, samspill og inkludering. Det skal være rom for å være nysgjerrig og utforskende gjennom varierte impulser. Når det anvendes prosjektarbeid som arbeidsmetode ønsker vi å rette fokuset mot å bygge gode og solide felleskap, slik at det kan foregå kulturskaping både i og utenfor barnehagen.

Barna skal få muligheten til å medvirke i prosessene og utforming av prosjektene. Et tema for prosjektarbeid kan starte med at vi er opptatt av barnas innspill, vi er lydhøre ovenfor barnas initiativer, interesser og hva som rører seg i barnegruppen. Ulike aktiviteter både inne og ute gjenspeiler prosjektets tema og fagområdene vi arbeider med. Barna skal oppleve mestring, felleskap og læringsglede gjennom prosjektarbeid i Kleiverud barnehage.

Digital utforskning

Barnehagen følger nasjonale retningslinjer for bruk av digitale verktøy med barn. Barna skal få utforske gjennom digitale verktøy, for eksempel å ta bilder av og observere insekter gjennom mikroskop. I prosjektarbeid kan barna få felles digitale opplevelser som kan inspirere til rollelek og aktivitet. Vi skal også la barna øve på digital dømmekraft gjennom respekt for hverandres samtykke for eksempel når vi tar bilder og film.

2.4 Danning

Danning i barnehagen er et begrep som er nært knyttet til selvbestemmelse og medbestemmelse. Danningen skjer gjennom andre, men også gjennom enn selv. Danning er orientert mot en indre prosess der barnet utvikler en personlig og ansvarlig måte å forholde seg til verdier på. Danning i barnehagen skal sette barna i stand til å tenke selv, reflektere over sannheter, stille spørsmål, og kunne yte motstand over egne og andres valg. Kleiverud barnehage skal støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse. Vi skal legge til rette for at barna får delta i beslutningsprosesser, og utvikling av felles innhold i barnehagen. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i en verden de er en del av.

«Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratisk fellesskap. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur» (Rammeplan, 2017).

Vi bruker blant annet Smart som verktøy for å arbeide med danning.

SMART – Et felles språk hvor vi lærer om våre styrker

SMART er et tankesett bygget på AI (Appreciativ Inquiry), anerkjennende undersøkelser utfra positiv psykologi og utvikling av sosial kompetanse. Vi har arbeidet med SMART siden 2014.

SMART-bokstavene står for:

Styrkefokus – hovedfokus på personlige styrker og det som fungerer bra.

Medvirkning – gode spørsmål er forløsende. Alle stemmer er like mye verdt.

Anerkjennelse – stå ved siden av og prøve å forstå hvordan verden ser ut herfra.

Relasjoner – kvalitativt gode relasjoner på alle nivåer.

Trening – systematisk trening, erfaringsdeling og utholdenhet er suksessfaktorer.

Gjennom SMART arbeider vi med å utvikle livsmestringskompetanse, vennskap og fellesskap, og har fokus på de positive hendelsene i det sosiale samspillet i barnehagen. Vi ønsker å bidra til at barn kan oppleve gode relasjoner med andre, og bli bevisste på sosiale egenskaper som kan fremme vennskap og fellesskap i barnehagen. Sosial kompetanse er ferdigheter, kunnskaper og holdninger som gjør det mulig å etablere og vedlikeholde sosiale relasjoner. Vi ønsker at barna skal bli kjent med egne og andres følelser. Barna skal øve på å hevde seg på en god måte og å lese lekesignaler fra andre. Barna skal vise empati og kunne utføre handlinger for å hjelpe andre.

Figur 3 Bilder av de 20 SMART-egenskapene

SMART har utarbeidet bilder av 20 gode karakteregenskaper. Ved å arbeide med disse og “ta barna på fersken” når de utfører egenskapene er vi med på å styrke barnas sosiale kompetanse.

Vi ønsker at barna i vår barnehage blant annet skal:

- Øve på trygg og god selvfølelse og å håndtere motgang
- Lære å bruke karakteregenskapene og la de bli en naturlig del av språket
- Lære å se seg selv i en gruppe, kunne sette grenser for seg selv og respektere andres grenser
- Lære å sette ord på egne følelser og respektere andres

Og for å få til dette skal personalet i barnehagen:

- Si hei og smile til barn, foreldre og kollegaer
- Være tilstedeværende og bevisste voksne som aksepterer og setter ord på barnas følelser
- Være gode rollemodeller i væremåte mot voksne og barn
- Fremheve barnas og personalets styrker

Vi oppfordrer også foreldre til å bidra til et inkluderende fellesskap med barn og andre voksne.

Vi har tro på og erfarer at det vi voksne gir oppmerksomhet på, vokser!

På denne nettsiden finnes mer informasjon om SMART: <http://smartoppvekst.no/>

2.5 Vennskap og fellesskap

Det å fungere sammen med andre er en forutsetning for å kunne mestre livet. Opplevelse av tilhørighet er vesentlig for å bygge relasjoner og bli en del av et fellesskap. For å utvikle vennskap og kunne bygge gode relasjoner er det viktig at barna i tidlig alder erfarer gode og trygge relasjoner til de rundt seg.

For å opprettholde trygge og gode relasjoner, sørger vi for å kartlegge det psykososiale miljøet på avdeling jevnlig, med verktøy som vennebussen og relasjonskartlegging voksen-barn. Disse verktøyene hjelper oss å oppdage utfordringer og utenforskap i barnehagemiljøet.

Vi jobber for at alle barn i vår barnehage:

- Får omsorg og bli møtt med respekt og tillit
- Lærer å ta vare på seg selv og gi uttrykk for sine behov og tanker
- Får mulighet til å påvirke og medvirke i sin egen hverdag
- Får mulighet til å leke, undre seg og lære
- Opplever et inkluderende fellesskap som bygger på verdier som: toleranse, likeverd, og som fremmer demokrati og motarbeider diskriminering og utestengelse

Og for å få til dette skal personalet i vår barnehage:

- Være gode rollemodeller for barna i hverdagen
- Gi barna støtte i å mestre motgang og håndtere utfordringer
- Gi barna hjelp til å bli kjent med egne og andres følelser
- hjelpe barna til å tilegne seg sosiale ferdigheter gjennom lek, samarbeid og hverdagsaktiviteter
- Fremme opplevelsen av likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, etnisitet og språklige utfordringer.

Figur 4 - Hender og hjerte

2.6 Trygt og godt barnehagemiljø

Lov om barnehager pålegger barnehagen å arbeide kontinuerlig for å fremme helse, trivsel, lek og læring hos barn. Barnehagen skal ha nulltoleranse mot krenkelser ovenfor barna, og aktivitetsplikten skal sikre at det iverksettes tiltak straks dersom ett eller flere barn ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

Olweus (2010), Idsøe og Roland (2017) definerer mobbing som «intensjonell *negativ handling, gjentatt over tid og hvor det er ubalanse i styrkeforholdet mellom den/ de som utøver og den som blir utsatt for handlingen*»

Barnehagene i Holmestrand har en felles plan for psykososialt barnehagemiljø. Denne planen forplikter oss til å igangsette tiltak for å opprettholde et inkluderende felleskap samt et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Planen gir oss konkret støtte og hjelp til å oppdage og handle dersom mobbeatferd oppstår.

«Alle ansatte har en plikt til å følge med på hvordan alle barna i barnehagen har det. De skal gripe inn hvis barn utsettes for krenkelser. Dette kan for eksempel være utestengning fra lek, plaging, mobbing, vold eller diskriminering. Barnehagen må ha gode rutiner for å følge med, og være til stede for hvert enkelt barn» <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehagemiljo/>

2.7 Barnehagens språkmiljø

Språk er en viktig del av det å forstå verden, og ta del i felleskapet. Språk er både verbale uttrykk i form av ord, men det er også non-verbal kommunikasjon i form av kroppslige uttrykk gjennom tegn, mimikk, gester og lyder.

Holmestrand kommune satser på språk i hele læringsløpet. Tidlig og god språkutvikling er en av barnehagens kjerneoppgaver. Vi bruker veileder fra PPT og kompetanseutviklingspakkene.

Muntlig språk

Vi skal gi barna varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel for tanker, meninger og følelser. Barna skal få erfaring med å bruke kommunikasjon til å skape relasjoner, opprettholde vennskap og til å løse konflikter. Leken bidrar til å utvikle barnets språk

gjennom erfaringer, og samspill med andre barn og voksne. Sang, sangleker, regelleker, rollelek og spill er språkstimulerende aktiviteter vi har fokus på.

Samtaler er grunnleggende for språktilegnelse og læring. Spontane og uformelle samtaler finner sted til enhver tid i løpet av barnehagehverdagen. Felles for disse samtalene er at de er en omfattende og viktig læringsarena for barn. Utforskende samtaler mellom voksne og enkeltbarn, eller flere barn i en gruppe har vist seg å være effektive språklærings situasjoner.

Personalet skal ta kontakt med barnet, være bevisst egen språkbruk, tilpasse språket til barnet. En støttende voksen kan gjenta ordene med en utfyllende setning. I tillegg skal personalet tilføre mer til samtalen, som for eksempel å introdusere nye ord og uttrykk som er nyttige i den gitte situasjonen.

Ved å være aktive deltakere i samtaler, tilegner barna seg en bred språklig kompetanse. De er selv avsendere av budskap, de lytter og observerer og de mottar og tolker budskap.

Skriftspråk

Barn observerer skrift omkring seg og får erfaringer med at dette er viktig. Tegning er ofte en bro over til det første møte med skriftspråket. Personalet skal støtte barna i deres tegneutvikling og utforskning av bokstaver i spontane og planlagte situasjoner, gjennom lese- og skriveaktiviteter.

Lesing

Vi ønsker å skape et godt språkstimulerende miljø for barna og vil bruke bøker som verktøy. Vi undrer oss over forsidene, tar lesestopp i løpet av teksten og samtaler om begreper, illustrasjonene og handlingen. Vi synger, forteller eventyr, rim og regler. Ved å bruke konkrete, dramatisere og bygge opp lekemiljøer fra bøkene skaper vi en felles lekearena for barna. Ved å dramatisere/lage film med utgangspunkt i bøker/eventyr. Legger vi til rette for barns medvirkning

Begrepslæring

Ved språkstimulerende aktiviteter deles barnegruppen i mindre grupper. Hele eller deler av gruppen øver på strukturert begrepslæring bla. gjennom å lage tankekart om aktuelle hverdagsord. Barn kan ha behov for ekstra støtte i å øve på ordets innhold og betydning, for å videreutvikle språklig og sosial kompetanse. Noen barn lærer flere språk parallelt og trenger å øve seg på lyder eller begreper i en mindre gruppe.

Barna skal:

- Utvikle et variert ordforråd, slik at de kan benytte seg av et fantasirikt språk i lek, kunne uttrykke sine behov, følelser og ønsker
- Styrke sin hukommelse og mestringsfølelse
- Få et godt forhold til bøker, sanger, rim, regler, fortellinger og eventyr
- Utforske og erfare ulike skriftspråkuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver.

Personalet skal:

- Være språkmodeller
- Være aktive i samtaler med barn, undre seg, og benytte språksituasjoner til å utvikle barnets språk
- Lese bøker for barn, skape samtale og undring rundt innhold i bøker
- Være bevisste barns ulike forutsetninger for å styrke barns ordforråd og begrepsforståelse

Språk og kommunikasjon – progresjonsplan

Oversikt over barns språkutvikling og personalets ansvar

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Trinn 4	Trinn 5
<ul style="list-style-type: none"> ® Uttrykker seg verbalt og nonverbalt ® Viser interesse for sang og sanglek ® Viser interesse for bøker og bilder ® Forstår enkle hverdagsord ® Følger enkle instruksjoner 	<ul style="list-style-type: none"> ® Deltar i sang og sanglek ® Viser interesse for rim, regler og lesing ® Bruker korte setninger på 2-3 ord ® Bruker vanlige substantiv og verb ® Kan peke ut kjente gjenstander ® Følger instruksjoner med to ledd 	<ul style="list-style-type: none"> ® Bruker språket til å uttrykke meninger, ønsker og følelser ® Viser interesse for bøker, fortellinger og sang ® Viser interesse for bokstaver ® Bruker språket aktivt i lek ® Inviterer andre inn i lek 	<ul style="list-style-type: none"> ® Forteller om egne opplevelser ® Viser interesse for ulike teksttyper og eventyr ® Viser interesse for bokstaver og alfabetet ® Bruker språket aktivt i lek ® Bruker språket i sosialt samspill 	<ul style="list-style-type: none"> ® Bruker språk til å dele erfaringer og forklare ® Gjenforteller eventyr og historier ® Viser interesse for tekstsaking ® Gjenkjenner flere bokstaver ® Bruker språket i lek, samarbeid og problemløsning

Personalet skal

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Trinn 4	Trinn 5
<ul style="list-style-type: none"> ® Være til stede og støtte barns uttrykk ® Bruke sang, rim og konkrete jevnlig ® Ha bøker lett tilgjengelig ® Oppmuntre til deltakelse i lesestunder ® Sette ord på ting og handlinger i hverdagen 	<ul style="list-style-type: none"> ® Vise interesse for barnas språklige uttrykk ® Bruke sang, rim og regler aktivt ® Ha bøker tilgjengelig og lese sammen med barna ® Bruke konkrete i språkaktiviteter ® Legge til rette for språklek i små grupper 	<ul style="list-style-type: none"> ® Veilede barna i samtaler med åpne spørsmål ® Bruke eventyr, historier og sang aktivt ® Introdusere bokstaver gjennom lek og aktiviteter ® Støtte barn i lek og rollelek 	<ul style="list-style-type: none"> ® Skape gode samtalsituasjoner ® Oppmuntre barna til å lage egne historier ® Gjøre bokstaver og alfabet tilgjengelig ® Legge til rette for fantasilek og samarbeid ® Støtte og veilede i lek 	<ul style="list-style-type: none"> ® Oppmuntre barna til å fortelle og reflektere ® Legge til rette for egen tekstsaking ® Oppmuntre til bruk av bokstaver og skriving ® Støtte samarbeid, lek og problemløsning ® Bidra til demokratiske holdninger og medvirkning

2.8 Barns medvirkning

Barn har rett til å uttrykke seg og bli hørt i sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, men de skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta. De voksne skal ivareta barnet ut ifra alder og modenhet, og være sensitive og bevisste i samspillet. Personalet skal ta barnets følelsesmessige uttrykk på alvor. Barna skal stimuleres til å tenke selv og oppmuntres til å uttrykke tanker og meninger. Barnehagen skal legge til rette for samtaler individuelt og i grupper, slik at barnet kan uttrykke seg og ta valg som påvirker egen hverdag. Voksne som jobber i barnehagen skal etterstrebe og være lydhøre voksne som anerkjenner hva barn er opptatt av her og nå, og bygge videre på det. God kommunikasjon med foresatte om hva barna er opptatt av vil også bidra til at personalet kan ta med seg informasjonen inn i planleggingen. Barna er med på å utvikle tema og innhold i prosjekter. Barna deltar i planlegging av ulike markeringer og arrangementer i barnehagen. Vi evaluerer sammen med barna når vi har hatt spesielle aktiviteter og arrangementer i barnehagen.

2.9 Trafikksikker kommune

Holmestrand kommune er godkjent som trafikksikker kommune, dette innebærer også alle de kommunale barnehager. I barnehagene er vi opptatt av å danne et godt grunnlag for hvordan barn ferdes i trafikken. Målet for trafikkopplæringen er at barna utvikler gode holdninger, forståelse og kunnskap, slik at de ikke er til fare for hverken seg selv eller andre i trafikken. Dette vil i størst grad foregå på tur og i samlinger. Her har vi samtaler hvor det skapes rom for refleksjon rundt ulike trafikktema. Vi bruker også historier, spill, trafikksanger med mer. Det at personalet er gode rollemodeller har stor betydning blant annet for barnas utvikling av gode holdninger, evne til refleksjon og risikoforståelse.

3. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, vurderes og dokumenteres. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder.

«Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen» (Rammeplan, 2017). Årsplanen er utgangspunkt for all planlegging av aktiviteter i barnehagen. I tillegg har alle avdelinger sin månedsplan som utgangspunkt for planlegging og evaluering av månedens pedagogiske innhold.

Vurderinger om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling, skal dokumenteres når det er nødvendig for å gi barnegruppen og enkeltbarn et tilrettelagt tilbud. Det kan gi grunnlag for å tilpasse og videreutvikle det pedagogiske arbeidet.

Dokumentasjon er en synliggjøring av vår pedagogiske praksis. Praksisfortellinger som stiller spørsmål og skaper refleksjon er en av våre metoder. Vi bruker møtearenaene til å jobbe med

praksisfortellinger og caser. Barnehagen vurderer kontinuerlig det pedagogiske arbeidet gjennom observasjonsmetoder, refleksjon og samtale for å evaluere praksis.

For å opprettholde barnehagen som lærende organisasjon anvender vi prosessveiledning, observasjon, gruppedialoger og IGP-modell (individuell, gruppe og plenum) i planlegging og vurderingsarbeid.

I pedagogisk dokumentasjon, dokumentasjonsarbeidet barna er med på å utvikle, bruker vi blant annet foto for å dokumentere hverdagen i barnehagen. Dagboken i Visma- appen brukes til å legge ut korte dagbøker og bilder fra hverdagen. Barna tar ofte del i denne prosessen.

Foto av opplevelser, og ting barna har laget skal gjenspeile hva vi arbeider med i den daglige praksisen. Sammen med månedsplan-/ brevene ønsker vi å gi økt innblikk i det barna gjør og lærer i løpet av barnehagedagen. Bilder og ulike pedagogiske materialer er utgangspunkt for refleksjon og gode opplevelser i samlingsstund. Barna blir tatt med i arbeid med pedagogisk dokumentasjon, både ved å lage bildecollage og samtaler/uttrykk som omhandler barnehagehverdagen. Dette gir personalet et utgangspunkt for veien videre i vurdering av prosjekt og hverdagsaktiviteter.

Vårt fokus er å dokumentere barns deltagelse i prosessene og vi spør derfor ikke barna om å posere når det blir tatt bilder. Dette kan resultere i at det kan bli ulikt antall bilder av hvert barn.

4. Samarbeid

4.1 Samarbeid hjem og barnehage

Foreldrenes rett til medvirkning er nedfelt i barnehagelovens § 4.

I [Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver](#) står det at foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling. Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage må bygge på gjensidig åpenhet og tillit. Det er den daglige kontakten ved levering og henting som er et vesentlig grunnlag for samarbeidet mellom barnehage og hjem.

Vi ønsker å sikre dette gjennom samarbeidsformer som:

- Foreldreråd, bestående av foreldre/foresatte til alle barna i barnehagen
- Foreldreundersøkelser annet hvert år
- Daglig kontakt, informasjon og korte samtaler ved levering og henting
- Arrangementer der foreldre og familie blir invitert til barnehagen
- Kommunikasjonsplattformen Visma
- Foreldremøter hvert år. Foreldre oppfordres til å komme med forslag til hva som skal tas opp på foreldremøter
- Samarbeidsutvalg, bestående av 2 foreldre og 2 ansatte. Foredrerepresentantene skal være med på å legge et godt grunnlag for samarbeid barnehage/hjem, og være bindeleddet mellom foreldre og barnehage
- Pedagogene har ansvar for å planlegge det individuelle samarbeidet rundt barnet. Det tilbys to foreldresamtaler hvert år, hvor en er obligatorisk. Foreldre og barnehagen kan be om samtaler utover dette ved behov.

I vår barnehage er vi opptatt av et godt og nært samarbeid med foreldre og foresatte. Dette innebærer at vi i dialog og samarbeid vil utvikle og tilpasse et godt barnehagetilbud til hvert enkelt barn i vår barnehage. Alle foreldre skal oppleve seg hørt i saker som angår deres barn, og i saker som har fellesinteresser for alle barna i barnehagen. Derfor må vi som personal også være tydelige på våre vurderinger ift enkelt barn og vår pedagogiske praksis.

Og for å få til dette skal personalet:

- Få til en god dialog med foreldre ved å daglig gi og etterspørre informasjon om barnet. Det er personalet som har ansvar for å ta initiativ til slike samtaler.
- Oppfordre foreldre til å gi tilbakemeldinger om hvordan de har blitt møtt, barnets utvikling og om barnets trivsel i barnehagen.
- Være bevisst på å bygge en trygg relasjon med foreldrene så fort som mulig ved oppstart, da barnas trygghet skapes gjennom trygge foreldre. Vi informerer om «Trygghetssirkelen» og bruker den inn i arbeidet med barn og foreldre.
- Sende ut informasjon på Visma.
- Dokumentere og fortelle om hverdagen og vår pedagogiske praksis. Dette kan skape et bindeledd mellom barnehage og hjemmet.

Vi forventer at foreldre selv er ansvarlig for å holde seg oppdatert i Visma appen. Vi ønsker at foreldrene engasjeres av det barna opplever i barnehagen og etterspør dette hjemme. Vi ønsker at foreldrene kan komme med innspill og bidra til prosjektarbeid ol. i barnehagen.

4.2 Tilvenning

Det å starte i barnehagen kan være et stort steg i et barns liv. Samtidig er det en spennende og krevende periode for både barn, foreldre og personal. En god tilvenning er viktig for at barna skal få en trygg og god start i barnehagen. Hvor lang tilvenningsperiode barnet trenger er individuelt, og det er foreldrene som må være med på å bestemme lengden på tilvenningen.

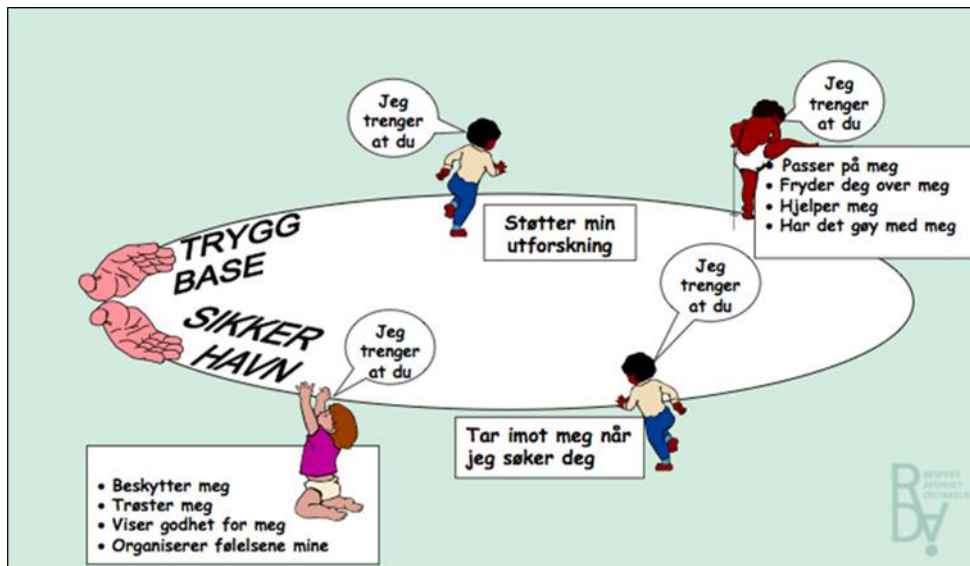
Når barnet begynner i barnehagen, skal barnehagen i samarbeid med foreldre/foresatte legge til rette for at barnet får en trygg og god start i barnehagen. Vi oppfordrer til å ha med et overgangsobjekt hjemmefra. Dette kan være smokk, kos, bamse, bok eller noe annet som barnet er knyttet til. Dette kan hjelpe til med å gjøre barnet trygge i tilvenningsperioden. Personalet skal sørge for tett oppfølging, slik at barnet opplever trygghet til personalet, de andre barna, lokalene og blir trygg og godt kjent med barnehagens rutiner.

Nye barn som skal begynne i barnehagen får tilbud om besøksdag i juni, for å bli kjent med ansatte – og barnehagens inne og uteområdet. Det vil også være ett foreldremøte i juni, med viktig informasjon i forbindelse med oppstart. Når barnet begynner i barnehagen vil dere få tilbud om en oppstartsamtale der hovedmålet er at vi blir kjent med barnet, og at vi sammen kan legge en god plan for barnets tilvenning. Det er også fint hvis dere kan tenke godt gjennom hva slags forventninger dere har til barnehagen, og gjerne notere ned eventuelle spørsmål som dere lurer på.

Når det gjelder oppstart kan det være lurt og ikke legge så mange andre planer den første tiden i barnehagen, for det er mye som skal fordøyes hos de små.

Trygghetssirkelen

En forutsetning for læring er trygghet og trivsel. Barn er avhengig av gode og trygge tilknytninger til de voksne i barnehagen. Trygghetssirkelen er et verktøy vi bruker for å forstå og møte barnas behov og der tilknytningspersonens hovedoppgave er å være en trygg base for barnets utforskning, lek og læring og ta imot barnet når det har behov for trøst og omsorg.

Figur 5 - Trygghetssirkelen

4.3 Overgang innad i barnehagen

I Kleiverud barnehage ønsker vi å legge best mulig til rette for en god overgang fra liten til stor avdeling. For at overgangen skal bli best mulig for barnet bruker vi god tid til tilvenning. Småbarna besøker storbarns-avdelingene jevnlig, slik at de får bli kjent med personalet, barna og lokalene. For å ivareta enkeltbarns trygghet, trivsel og utvikling skal informasjon overføres mellom pedagogene når barna flytter over på en ny avdeling. Har barna for eksempel noe de er ekstra glade i, som en sang, en bok eller et eventyr er dette et fint overgangsobjekt som de kan få med seg når de bytter avdeling. Dette kan bidra til å skape trygghet for barnet og gjøre overgangen lettere.

4.4 Overgang barnehage-skole

Ved overgang til skole har Holmestrand kommune et eget årshjul. Hensikten med årshjulet er å legge til rette for et godt samarbeid mellom instansene og sikre en best mulig overgang for hvert enkelt barn. Før skolestart gjennomføres en foreldresamtale med pedagogisk leder på avdeling. Innholdet fra foreldresamtalen blir formidlet til skolen i et skjema, som foreldrene gir sitt samtykke til. I tilfeller hvor barna har hatt spesialpedagogisk oppfølging i barnehagen, inviteres foreldre med på et eller flere møter før skolestart. Det tilrettelegges også for møter før overgang for de foresatte som ønsker det.

I Holmestrand kommune har alle barnehager en sekk med innhold som brukes sammen med skolestarterne. Dette skal fungere som et grenseobjekt. Grenseobjekt er gjenstander som en

barnegruppe har felles erfaringer rundt, og er dialogskapende. Grenseobjektet er det felles tredje som bygger bro mellom barnehagen og skolen. Sekken inneholder to bøker, et eventyr, en sang, forslag til regelleker, et forstørrelsesglass og bamsen "Trygve". Bamsen Trygve har i oppdrag å finne ut mest mulig om skolen og svare på spørsmål om skolen som barna måtte ha. Vi tenker at rikelig og riktig informasjon bidrar til å trygge barna i overgangen. Bøkene i sekken vil bli brukt av barnehagen i forkant av skolestart og i den første tiden på skolen.

Kleiverud barnehage har samarbeid med alle barneskolene i Holmestrand.

Hver vår gjennomføres det én besøksdag der barna besøker skolen sammen med én eller flere ansatte fra avdelingen. Videre blir barna invitert til en dag på skolen sammen dere foreldre.

Med Kleiverud skole som nærmeste nabo har vi en unik mulighet til å gjøre Løvene godt kjent med skolesituasjoner slik at overgangen fra barnehage til skole kan oppleves tryggere. Kleiverud skole er barnehagen nærscole og vi har et tett samarbeid med skolen i løpet av året. Det kan være å gå på turer med 1.trinn, eller at vi besøker skolen for spesielle tilstelninger. Selv om ikke alle skal begynne på samme skole, er dette en anledning til å bli kjent med skolestrukturen og en begynnende forståelse for hvordan en skolehverdag kan være. Dere som har skolestartere, vil få mer informasjon utover våren 2026.

Løvegruppa

Løvegruppa er barnehagens skolestartere. Hovedformålet med Løvegruppa er å sikre en god overgang mellom barnehage og skole.

«De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner» (Rammeplan, 2017).

For å nå dette målet:

- **Går vi på turer i nærmiljøet**

Vi har en egen turplass i skogen som heter Løveplassen, denne bruker vi gjennom hele året. I tillegg besøker vi andre turmål i Holmestrand som for eksempel biblioteket og kirken. På turene får barna ta del i felles opplevelser, som er med å skape samhold og relasjoner i gruppa. Vi øver på å inkludere, vise hensyn, lytte til hverandre, samarbeide, vente på tur, følge beskjeder og holde orden på tingene sine.

- **Gi barna kunnskap om å ferdes i trafikken**

I barnehagen har vi samlinger der vi møter Trafikkvennen Tarkus som lærer oss hvordan vi skal oppføre oss i trafikken. Når vi går på tur, får vi øvd oss på det vi har lært av Tarkus.

- **Legge til rette for stasjonsarbeid**

Vi deler barna i mindre grupper på tvers av avdelinger og jobber med oppgaver, spiller spill, har formingsaktiviteter, har hinderløype og leker ulike leker. Barna skal få begynnende kunnskap om tall, bokstaver og hvordan navnet deres ser ut/skrive eget navn. Ønsker å gi barna erfaring knyttet til blyant- og saksegrepet, øke konsentrasjon, vente på tur og få felles leke-opplevelser.

- **Skape vennskap på tvers av avdelingene**

Løvegruppa har søkelys på vennskap og gode samspill mellom barn. Det blir derfor lagt til rette for at barna skal få beholde relasjoner de har med andre barn og få muligheten til å danne nye relasjoner. Personalet legger til rette for samarbeid mellom avdelingene og barna får muligheten til å besøke hverandre på tvers av avdelinger.

- **Avslutte barnehageåret i fellesskap**

Som en avslutning på tiden i barnehagen får barna være rosaruss. Det bestilles russeluer som barnehagen betaler, og barna bruker luene i 17.mai-toget og på sommerfesten. Eventuelt annet russeutstyr skal kun brukes hjemme for å unngå kjøpepress i barnehagen. Sommerfesten markeres med underholdning og utdeling av permer. I tillegg reiser Løvene på en sommertur.

4.5 Samarbeid med andre instanser

Som en del av det pedagogiske arbeidet i barnehagen har personalet samarbeid med:

- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
- Barne- og ungdomspsykiatrien (BUPA)
- Helsestasjonen
- Barnevernstjenesten
- Barne- og familiesenteret

Alle barnehagene i Holmestrand kommune deltar i et samarbeidsorgan som heter PÅ TVERS. Her møtes personal fra barnehager, PPT, helsestasjon og barnevern. PÅ TVERS har møter to ganger i halvåret, hvor styrer og personal kan drøfte saker anonymt eller med samtykke av foresatte for å få tips eller råd rundt enkeltbarn, et tema eller en barnegruppe. Det er også mulig for foresatte å delta på disse møtene dersom det er ønskelig.

PPT har kontaktmøter med barnehagene ved jevne mellomrom. Ved bekymring rundt barns utvikling kan dette drøftes på kontaktmøtene. Samtykke fra foresatte innhentes og foresatte involveres i prosessen.

Ved bekymring knyttet til vold, incest eller andre grove overgrep har barnehagen meldeplikt til barnevernstjenesten (barnehageloven §46). I slike tilfeller gjøres dette uten informasjon til foresatte.

Helsestasjonen og barnehagen har et samarbeid knyttet til 2 og 4 årskontrollen på helsestasjonen. Ved samtykke fra foreldrene skal barnehagen og helsestasjonen formidle opplysninger som er viktige i forhold til barns utvikling. Dette kan være opplysninger i forhold til hørsel, syn, motorikk, språk eller andre ting.

Figur 6 - Barn som hopper i vanddam

5. Progresjon

I Rammeplanen står det at progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle, lære og oppleve fremgang. Personalet skal bidra til at barna får mestringsopplevelser og at de samtidig har noe å strekke seg etter. Noen ganger må barna øve mye, andre ganger lærer de fort. Barn lærer med hele kroppen og målet er at barn skal bli glad i å erobre nye ferdigheter, tanker og teorier. Barna har ulike utgangspunkt, og de har derfor behov for tilrettelagte utfordringer. Denne individuelle progresjonen sikrer vi ved at personalet forsøker i:

Hvilken kompetanse og interesser har barnet?

Hva mestrer barnet?

Hva fremmer utvikling hos barnet?

Hva, når og hvorfor fungerer det best for barnet?

Hvordan vi kan støtte barnet videre?

Personalet har god oversikt over barnegruppen og ser hva det enkelte barnet trenger. Dette er grunnlaget for hvordan vi tilrettelegger for den enkeltes utvikling og hvordan vi organiserer hverdagen.

Se førøvrige progresjonsplaner i pkt 2.2. lek og sosial utvikling og 2.7.språk og kommunikasjon.